

670 Ft

KÖZÉLET
PRECEDENS

Balaton, avagy az európai életmód

SÁNDOR LÉNÁRD

AZ MCC NEMZETKÖZI JOGI
MŰHELYÉNEK VEZETŐJE

Megállíthatatlanul múlik az idő, lassan ismét vége a nyárnak. Szomorúan, de mindig a viszontlátás reményében búcsúznak forró napjai, vidám fesztiváljai, koncertjei és későre nyúló estéi. Búcsúzik a nyári Balaton is. Azonban a tó nyári világa, vidáman hullámozó vize, egyedi színvilága, jellegzetes ételei és sajátos illata, festői vitorlásai és Tihanyi-félszigete, szőlőhegyei, valamint nyári táborai, amelyek a magyarok nemzedékeinek nyújtottak és nyújtanak ma is felejthetetlen vakációkat, emlékezetünkben tovább élnek. Meglehet, hogy más tavakkal összevetve talán nem olyan vadregényes, a hegyei nem olyan magasak, vagy a partja éppen nem sziklás, de számunkra az általa nyújtott emlékek és kötődés miatt önmagán mindig is túlmutató jelentőségű lesz. Olyan, mint a fekete-fehér képet étellel megfestő színek. „A Balaton ábránd és költészet, történelem és hagyomány, édes-bús mesék gyűjteménye, különös magyar emberek ősi fészke, büszkeség a múltból s ragyogó reménység a jövőre” – írta Eötvös Károly. Akár úgy is lehet fogalmazni, hogy a tó életmódunk szerves részévé vált.

A Balaton azonban nem csak hazánkfiaiak a szemében hordoz egyedülálló jelentést. Szimbolikus fontosságú az európai eszme és az összetartozás kifejezése terén is. A hidegháború alatt vasfüggönnyel kettészakított Európában a Balaton történelmi jelentőségű találkozhelyet nyújtva kapocsként, közösen dobbanó szívként szolgált a mesterségesen kettészelt és egymástól elzárt német polgárok részére. A németek összetartozás iránti vágya pedig egész Európa lankadatlan óhaját fejezte ki az európai egység helyreállítása, Európa sokszínű kultúrájának, hagyományainak, értékeinek megőrzése iránt. Nagy részben e lankadatlan vágnak köszönhetően a vasfüggöny azóta leomlott, de az európai értékek megőrzése, az európai civilizáció védelme most legalább akkora, ha nem nagyobb kihívást jelent, még inkább embert próbáló erőfeszítést kíván, mint a hidegháború időszakában. Van-e olyan közös, önmagán túlmutató

jelentőségű kötődés, amely együtt tartja és összefűzi Európa országait és népeit? Elkülönülő szigetekként élünk egymás szomszédságában, vagy van most is Európának „Balatonja”?

Az Európai Bizottság keretei között 2019 decemberében létrehozott egyik portfólió az európai életmód előmozdításán munkálkodik. Bár a kezdeményezés az európai politika viharos vizein kevésbé tud kibontakozni, és a zátonyra futás veszélye fenyegeti, az európaiságnak mégis talán a legfontosabb dimenzióját törekszik megragadni. Arra kérdez ugyanis rá, mire való az európai integráció számos vívmánya. Milyen célt szolgál a belső piac kiépítése, az ehhez szükséges szabadságok védelme, az uniós versenyjog vagy a schengeni övezet megteremtése? Mi a missziója az Erasmus-programnak? Ha pedig ezeknek és az integráció többi értékes hozadékának a célja az európai civilizáció és az európai életmód

védelme, valamint a kibontakoztatásához szükséges feltételek megteremtése, akkor miben ragadhatók meg ennek az életmódnak a jellegadó sajátosságai?

E kérdések megválaszolása terén Európát leginkább zavarodottság vagy még inkább útvesztés jellemzi. De mielőbb választ kell találnia rájuk ahhoz, hogy egyáltalán értelmet nyerhessenek mindazok a vívmányok, amelyeket az elmúlt jó pár évtizedben az integráció révén elért. Ehhez jó kiindulópontként szolgál a rendszerváltoztatás utáni első szabadon választott miniszterelnök, Antall József gondolata, miszerint „Európában az ateista is keresztény”. Azon túl, hogy a kereszténység szolgál Európa kötőanyagaként, keresztény alapjaitól nem lehet leválasztani vagy megfosztani az európai életmódot. Az európai civilizáció megőrzéséhez adnak támpontot Eötvös Károly Balatonról írt sorai is, amelyek a múlt büszkeségeire a jövő reménységeként tekintenek. Európa sorskérdése, hogy elért vívmányait képes-e civilizációjának és életmódjának szolgálatába állítani. ■

„Van-e olyan közös, önmagán túlmutató jelentőségű kötődés, amely együtt tartja Európa országait és népeit?”